

Gửi các bạn trẻ đang tìm cầu học hiểu Thăng nghĩa

Nhiên Hòa

Việc tìm hiểu học thuật hiện đại của thế giới để hiểu rõ và khai triển thêm Thăng Nghĩa không những là cần thiết mà còn là trách nhiệm của thế hệ 2000. Rất nhiều khái niệm của LĐA đi trước thời đại, lại được diễn đạt quá ngắn gọn, xúc tích (vì tác giả không có thì giờ triển khai) nên đối với nhiều người Việt (giới trí thức và hoạt động văn hóa, chính trị, xã hội), và ngay cả cán bộ DD, cũng hoặc không nghĩ đến, hoặc đọc mà không hiểu, phần lớn vì không có hoặc có nhưng không tới mức những hiểu biết của thế giới về nhiều lãnh vực.

Tôi chỉ có 2 điều muốn lưu ý các bạn trên đường tìm hiểu và khai triển Thăng Nghĩa.

1/ Để khai triển cần **hiểu đúng** LĐA, nếu không càng khai triển càng đi xa LĐA. Tất nhiên không ai dám cho rằng mình hiểu đúng (và đủ) Thăng nghĩa, nhưng sai một ly đi một dặm, nên chúng ta cần luôn tự cảnh giác và cảnh giác nhau. Hãy luôn tự nhủ, đây có đúng là những gì *LĐA* nghĩ không, hay chỉ là những gì chúng ta *cho rằng* LĐA nghĩ? Tôi có nhiều kinh nghiệm cá nhân về việc này. Ông Thái Lăng Nghiêm (nay đã khuất) là lý thuyết gia của DD, nhưng trước 1975 tôi đã ngạc nhiên khi thấy ông ta viết một tiểu luận có tựa đề “*Chủ nghĩa dân tộc*” –điều mà theo tôi không thể hiện được quan điểm về dân tộc của LĐA.

LĐA không chủ trương một thứ chủ nghĩa dân tộc nào cả, mà trái lại, ông đã đả kích mãnh mẽ Nazi, chủ nghĩa Đại Hán, trong khi đồng thời cũng bác bỏ chủ nghĩa quốc tế của Mác. Khi vào tù, ở chung buồng giam với ông Thái Lăng Nghiêm 7, 8 năm, có dịp trao đổi nhiều với ông ta về Thắng nghĩa, tôi mới hiểu vì sao ông ta đã hiểu sai quan điểm về dân tộc của LĐA. Tôi thấy được những lỗ hổng căn bản và những nhận thức sai lầm nghiêm trọng của ông về hệ thống Thắng Nghĩa nói chung và về dân tộc nói riêng. Nó cho tôi một cảnh giác nữa về tai hại của việc hiểu sai Thắng Nghĩa.

2/ Để tránh hiểu sai (càng tránh được nhiều càng tốt), cần cố gắng làm cả 3 việc một lúc: (1) đọc kỹ và nhiều lần các tài liệu của LĐA, ghi chú lại hay thuộc lòng những đoạn liên quan đến một số quan điểm và vấn đề quan trọng mà mình quan tâm (thí dụ: dân tộc, dân chủ). Những chỗ nào liên quan đến một khái niệm nào cần ghi lại và liên kết lại với nhau cho thành một mạch lý luận, làm rõ được khái niệm này; (2) tìm đọc những bài viết, công trình nghiên cứu của các học giả Âu-Mỹ về khái niệm trên, ghi chú lại những hiểu biết mới này; (3) đọc lại LĐA và so sánh những hiểu biết và quan điểm mới này với quan điểm của LĐA (như về dân tộc, về dân chủ) để xem giống và khác nhau thế nào, có mâu thuẫn gì, có bổ sung gì cho nhau không....

Nếu chúng ta luôn cố gắng đi cả 3 bước này (mà bước 1 là căn bản) thì tôi tin là Thắng nghĩa sẽ được sáng tỏ, và được “làm mới” lại mà sự sai lạc hy vọng sẽ ít, và ý nguyện của người khai sáng ra Thắng nghĩa sẽ được toại nguyện.

Niên Hòa
(12.1.2004)